

ÅTERINFÖRANDE AV OBLIGATORISK FRUKTSTUND MED KOMMUNBETALD FRUKT

Bakgrund: Barn och utbildningsnämnden har beslutat att avskaffa den obligatoriska fruktstunden. Orsaken är svårbegripligt. Ett avskaffande av den obligatoriska fruktstunden påstås innebära ett stärkande av målpuppfyllelsen att Piteå kommuns kommunala skolor skall vara avgiftsfria.

Barn och utbildningsnämnden och andra administratörer menar att barn kan äta frukt på rasten. Vilket är ett både felaktigt och kontraproduktivt synsätt utifrån att barn skall behandlas likvärdigt i skolan.

Skolinspektionens bedömningar

Utbildningen ska vara avgiftsfri. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleven. När det gäller skolresor och liknande aktiviteter får det förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Gymnasieelever kan också få betala enstaka egna hjälpmedel.

Belopp som var för sig kan bedömas som obetydliga kan tillsammans strida mot bestämmelserna om en avgiftsfri skola. Därför måste man göra en helhetsbedömning av samtliga kostnader som belastar en elev under ett läsår.

Det är den som driver skolan, den så kallade huvudmannen, som ansvarar för att utbildningen är avgiftsfri.

Sedan cirka fem år tillbaka har debatten om obligatorisk fruktstund dykt upp på de olika kommunernas agendor. Generellt sett tycks en skiljelinje gå mellan rödgröna partierna och borgerliga partierna åsikter hur man tolkar Skollagen. Mellan kommunala skolor och friskolor där friskolorna tycks vara mer positiva till att skolan betalar för frukt/grönsak till barnen.

Det är ändå märkligt att eleverna på friskolor skall ha en betydligt bättre miljö än på våra kommunala skolor.

Det måste betraktas som högst olämpligt att de barn som behöver ett extra näringstillskott skall tvingas äta medhavd frukt eller morot på rasten. Rasterna är till för avkoppling från stillasittande och skall användas för rörelse. Rasten och rastaktiviteter är viktiga för alla barn. Många barn behöver ett extra energitillskott och antingen struntar de i detta eller så förblir de stillasittande.

Arbetsmiljöverket: Arbetsmiljön i skolan: "Ergonomi handlar om hur vi använder vår kropp under arbetet och i skolan och hur vi anpassar arbetsmiljön efter våra egna behov, men också hur arbetet organiseras. I skolan sitter du ofta långa stunder åt gången. Om du sitter fel kan du få ont i kroppen. Om du sitter stilla och arbetar länge gäller det till exempel att undvika onödiga belastningar i nacke, axlar, rygg och armar. För att motverka detta kan du resa på dig, sträcka på ryggen och armarna. Ta några minuters paus och rör på dig. Bord eller stol ska vara anpassade efter din storlek och dina arbetsuppgifter. Arbete med datorer kräver bra arbetsställningar och bra synförhållanden för att man inte ska få ont i belastade delar av kroppen och bli trött i ögonen."

Obligatorisk fruktstund är till för att i lugn och ro äta på en fruktbit eller en morot samtidigt som barnen kopplar av och samtalar och lyssnar på en saga.

En del elever väljer att delta för att inte vara ensamma på rasten, andra gör det för att aktiviteterna verkar kul. Oavsett vilket har rastaktiviteterna gjort att det blir färre konflikter och man inte behöver lägga lika mycket tid på konflikthantering efter rasterna. Aktiviteterna har också skapat större samhörighet på skolan, gjort att fler elever lärt känna varandra och gett ny inspiration kring vad man kan hitta på under rasterna. Det gör att man nu utnyttjar mer av lekmaterialen och större del av skolplanen.

Följande artikel i The Washington Post handlar om allt fler barn i dag rör sig så lite att de har dålig styrka, kondition och balansförmåga och hur detta, i kombination med att man förväntas sitta stilla och lyssna så mycket i skolan, leder till att allt fler barn får olika bokstavsdiagnoser. De klarar helt enkelt inte av att koncentrera sig på lektionerna: <http://www.washingtonpost.com/blogs/answer-sheet/wp/2014/07/08/why-so-many-kids-cant-sit-still-in-school-today/>

På Facebookgruppen Rastaktivisterna – rasten som aldrig tar slut kan ledamöter i Bun och administratörer få bra tips på rastaktiviteter: <https://www.facebook.com/groups/241122122657814/>

Generella råd och bra tips på litteratur med bra aktiviteter finns på NCFF:s hemsida (Nationellt Centrum För Främjande av god hälsa hos barn och ungdom): <http://www.oru.se/NCFF/Vara-omraden/Fysisk-aktivitet-i-skolan/> och <http://www.oru.se/NCFF/Vara-omraden/Fysisk-aktivitet-i-skolan/Verktyslador/Lekar-rastaktiviteter1/>

Inspirerande film på Utbildningsradion om varför och hur man kan jobba med rastaktiviteter, äventyr och självkänedom: <http://www.ur.se/Produkter/164733-Friare-kan-ingen-vara-Det-hander-pa-rasten>

Exempel på hur man gör i andra kommuner: "Magnus slår vakt om rasten" publicerad i Lärarnas tidning 2013-11-21 <http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2013/11/21/magnus-slar-vakt-rasten>

På webbplatsen Lekarkivet ger fritidspedagog Micke Andersson tips på massor av lekar: <http://www.lekarkivet.se/>

Är du nyfiken på hur fritidspedagoger och andra kan jobba med lek och informellt lärande, så kan du få mycket tips och inspiration via Utbildningsradions serie på fyra delar "Friare kan ingen vara": <http://www.ur.se/Produkter/164730-Friare-kan-ingen-vara/>

Scouterna ger förslag på olika lekar och aktiviteter på Aktivitetsbanken: <http://www.scouterna.se/aktiviteter-och-lager/aktivitetsbanken/>

Obligatorisk rast har sitt innehåll av rörliga aktiviteter

Obligatorisk fruktstund har sitt innehåll av lugn, lyssnande och samtal

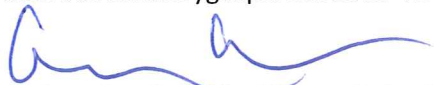
Relaterat till kommunens totala inkomster är ett inköp av en morot eller fruktbit till fruktstunderna vad vi i vanligt kalla "kaffepengar". Man kan också överväga att fråga någon av de tre stora livsmedelsaktörerna Willys, Coop och ICA om de vill sponsra frukt till skolbarnen. Redan nu så erbjuder dessa företag barnen gratis ekologiska bananer till de barn som är med sina föräldrar och handlar matvaror.

Självklart bör frukten och rotfrukterna vara ekologiska och om möjligt närodlat.

Hemställer härmed

att den obligatoriska fruktstunden återinförs och i samband med detta att kommunen står för kostnaden för frukt/rotfrukter

Skol och Landsbygdspartiet 2016-01-27

Anders Nordin Niklas Dimeus Petra Fojtikova